

परिशिष्ट २

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२. दिनांक : २० एप्रिल २०००

अधिसूचना

जन्म आणि मृत्यु नोंदणी अधिनियम, १९६९

क्रमांक जमूनो. १०९९/८९६/प्र.क्र.१७३/कु.क.३ जन्म आणि मृत्यु नोंदणी अधिनियम, १९६९ (१९६९ चा १८) च्या कलम ३० द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा आणि याबाबतीत त्यास समर्थ करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन, केंद्र शासनाची मान्यता घेऊन याद्वारे महाराष्ट्र जन्म आणि मृत्यु नोंदणी नियम, १९७६ चे नियम रद्द करून खालील नियम तयार करित आहे ते म्हणजे :

१. संक्षिप्त नाव व विस्तार :

१) या नियमास महाराष्ट्र जन्म आणि मृत्यु नोंदणी नियम, २००० असे म्हणण्यात येईल.

२) हे नियम संपूर्ण महाराष्ट्र राज्यात लागू करण्यात येतील.

३) हे नियम दिनांक १/४/२००० पासून महाराष्ट्र शासनाच्या राजपत्रातील अधिसूचनेनुसार लागू करण्यात येतील.

४) हे नियम महाराष्ट्र जन्म आणि मृत्यु नोंदणी नियम, १९७६ व त्यानंतर त्या संबंधात वेळोवेळी अधिसूचित करण्यात आलेल्या सुधारणांची जागा घेतील.

२. व्याख्या : या नियमामध्ये संदर्भानुसार अन्यथा आवश्यक असेल तर

अ) 'अधिनियम' म्हणजे जन्म आणि मृत्यु नोंदणी अधिनियम, १९६९ असा आहे.

ब) 'नमुना' म्हणजे या नियमांना सोबत जोडलेले नमुने असा आहे आणि

क) - 'कलम' म्हणजे अधिनियमाचे कलम असा आहे.

३. कलम २ (१) (ग) गरोदरपणाचा कालावधी :

कलम २ चे पोटकलम (१) च्या खंड (ग) च्या प्रयोजनाखाली गरोदरपणाचा कालावधी हा अष्टावीस आठवड्यांचा असेल.

४. कलम ४ (४) खाली सादर करावयाचा अहवाल -

कलम ४ च्या पोटकलम (४) नुसार अहवाल या नियमांच्या सोबत जोडलेल्या नमुन्यात तयार करण्यात येईल आणि तो कलम १९ च्या पोटकलम (२) मध्ये निर्देशित केलेल्या सांख्यिकी अहवालासोबत, तो अहवाल ज्या वर्षाशी संबंधित आहे, त्या वर्षानंतरच्या वर्षाच्या ३१ जुलै पर्यंत मुख्य निबंधक, जन्म व मृत्यु याच्याकडून राज्य शासनास सादर करण्यात येईल.

५. कलम ८ व ९ जन्म व मृत्यूची माहिती देण्यासाठी नमुने इ. -

१) निबंधकास जन्म आणि मृत्यूची नोंदणी करण्यासाठी कलम ८ अथवा यथास्थिती कलम ९ अनुसार आवश्यक असलेली माहिती, जिवंत जन्म, मृत्यू आणि मृत जन्म (उपजत मृत्यु) यांच्या नोंदणीसाठी अनुक्रमे नमुना क्र. १, २ आणि ३ या माहिती नमुन्यामध्ये लेखी देण्यात येईल. (यापुढे या सर्वाना माहिती देण्याचे नमुने असे संबोधण्यात येईल.) आणि जर ही माहिती मौखिक स्वरूपात दिली असेल तर निबंधक संबंधित नमुन्यात समर्पक रकान्यामध्ये निरनिराळा तपशील नमूद करून, माहिती देणाऱ्याची सही / अंगठा घेईल.

२) माहिती नमुन्यांपैकी कायदेशीर माहिती असणाऱ्या भागाला 'कायदेशीर भाग' आणि सांख्यिकी माहिती असणाऱ्या भागाला 'सांख्यिकी भाग' असे म्हणण्यात येईल.

३) पोट कलम (१) मध्ये निर्देशित केल्याप्रमाणे द्यावयाची माहिती, जिवंत जन्म, मृत्यु व मृतजन्म (उपजत मृत्यु) संबंधी घटना घडल्याच्या दिनांकापासून २१ दिवसांच्या आत देण्यात येईल.

६. वाहनातील जन्म अथवा मृत्यु -

१) चालत्या वाहनात जन्म अथवा मृत्यु झाल्यास, त्याबाबत कलम ८ च्या पोट कलम (१) अनुसार त्या वाहनाचा प्रभारी चालक पुढील प्रथम थांब्याच्या ठिकाणी माहिती देईल अथवा देण्याची व्यवस्था करील.

स्पष्टीकरण : या नियमाच्या प्रयोजनासाठी 'वाहन' या शब्दाचा जमीन, आकाश अथवा पाणी यावरून चालणारे कोणतेही वाहन असा अर्थ अभिप्रेत आहे, आणि त्यामध्ये कोणतेही वाहन उदा. विमान, जहाज, आगगाडी, मोटरगाडी, मोटर-सायकल, गाडी, टांगा आणि रिक्शा इत्यादींचा समावेश आहे.

